



## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Anny Žákovej a členiek senátu JUDr. Violy Takáčovej a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci navrhovateľky **B. V.**, bytom P., S., proti odporkyni **Sociálnej poisťovni, ústrediu, U., B.**, o invalidný dôchodok, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 8. februára 2008, č.k. 5Sd/210/2007-11, takto

### **r o z h o d o l :**

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove z 8. februára 2008, č.k. 5Sd/210/2007-11 **z m e ň u j e** tak, že rozhodnutie odporkyne číslo X. z 24. mája 2007 **z r u š u j e** a vracia odporkyni na ďalšie konanie.

Účastníkom náhradu trov konania nepriznáva.

### **O d ô v o d n e n i e :**

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporkyne z 24. mája 2007, číslo X., ktorým odporkyňa podľa 263a ods. 1 písm. b) zák.č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 529/2006 Z.z. (ďalej len „zsp“) rozhodla tak, že navrhovateľka má nárok na čiastočný invalidný dôchodok podľa § 37 zák.č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák.č. 100/1988 Zb.“) od 1. decembra 2005 v sume 3 480 Sk mesačne. Odporkyňa tiež rozhodla aj podľa § 263a ods. 5 zsp tak, že od 1.decembra 2005 nárok na čiastočný invalidný dôchodok podľa zák.č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov zaniká a naďalej jej od 1.decembra 2005 patrí

invalidný dôchodok v sume 3 495 Sk mesačne určenej podľa zák.č. 461/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd zistil, že navrhovateľka je poberateľkou čiastočného invalidného dôchodku od roku 1996. Žiadosťou zo 14. augusta 2006 požiadala o priznanie invalidného dôchodku a zvýšenie sumy invalidného dôchodku. Dňa 7. mája 2007 bol jej zdravotný stav prehodnotený posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne, pobočky v P. so záverom, že je naďalej čiastočne invalidná podľa § 37 ods. 3 písm. b/ zák. č. 100/1988 Zb., lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je schopná vykonávať doterajšie alebo iné sústavné zamestnanie len za osobitne uľahčených pracovných podmienok. Na základe takéhoto posúdenia odporkyňa rozhodnutím z 24. mája 2007 rozhodla o ďalšom trvaní nároku na čiastočný invalidný dôchodok a jeho výplatu v sume určenej podľa predpisov účinných 31. decembra 2003 z dôvodu, že takto určená suma invalidného dôchodku je vyššia, ako suma dôchodku vypočítaná podľa predpisov účinných od 1. januára 2004. Vzhľadom na to, že navrhovateľka ničím nespochybnila závery posudkov posudkových lekárov mal krajský súd za preukázané, že zdravotný stav navrhovateľky sa nezhoršil tak, že by nebola schopná vykonávať akékoľvek zamestnanie, resp. by bola schopná vykonávať sústavné zamestnanie iba za celkom mimoriadnych podmienok. Rozhodnutie odporkyne z 24. mája 2007 ako vecne správne podľa § 250q ods. 2 OSP potvrdil.

Rozsudok krajského súdu napadla navrhovateľka odolaním. Namietala, že krajský súd pri rozhodovaní nebral do úvahy všetky jej zdravotné problémy, ani sťažnosť na posudkovú lekárku v P. Podrobne poukázala na komplex zdravotných problémov a dĺžku potrebnej liečby jednotlivých ochorení, ktoré ju obmedzujú v práci. Preto žiadala, aby odvolací súd spravodlivo rozhodol.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd ako súd odvolací (§10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 3 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky je potrebné vyhovieť.

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľka bola od 23. mája 1996 poberateľkou čiastočného invalidného dôchodku priznaného podľa § 37 ods. 1 zák.č. 100/1988 Zb., ktorý sa od 1. januára 2004 považuje v zmysle § 263 ods. 1 zsp za dôchodok invalidný podľa zák.č.461/2003 Z.z. V dávkovom spise sa nenachádza žiadosť navrhovateľky o priznanie invalidného dôchodku podľa zák.č. 461/2003 Z.z. na predpísanom tlačive „Žiadosť o invalidný dôchodok“ (§ 184 ods. 5 zákona). V posudkovom spise sa však nachádza tlačivo SPÚ 526, z ktorého vyplýva, že kontrolná lekárska prehliadka – prehodnotenie bolo vykonané na základe žiadosti o dávku sociálneho poistenia zo 14. augusta 2006. Napriek tomu, že pri posudzovaní trvania čiastočnej invalidity podľa § 263a zákona posudková lekárka v zápisnici zo 7. mája 2007 uviedla, že ide o posudzovanie invalidity na podnet poistenca zo 14. augusta 2006, v skutočnosti posudok o invalidite podľa zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení nevyhotovila, lebo invaliditu a čiastočnú invaliditu navrhovateľky posúdila len podľa § 37, resp. § 29 zák. č. 100/1988 Zb., účinného pred 1. januárom 2004.

Z posudkovej dokumentácie vyplýva, že kontrolná lekárska prehliadka podľa § 263 ods. 2 zsp bola vykonaná už 1.decembra 2005 so záverom o invalidite podľa § 71 ods. 1 zsp pri 50% miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Preskúvaným rozhodnutím potom odporkyňa podľa § 263a ods. 1 písm. b/ zsp vyslovila, že navrhovateľke naďalej trvá nárok na čiastočný invalidný dôchodok podľa § 37 zák.č. 100/1988 Zb., lebo je naďalej čiastočne invalidná podľa § 37 ods. 3 zák.č. 100/1988 Zb. a na jeho výplatu (od 1. decembra 2005) v sume 3 480 Sk.

Podľa § 263a ods. 1 písm. c/ zsp poistencovi, ktorému bolo preskúmané trvanie invalidity podľa § 263 ods. 2 účinného do 18. júla 2006 Sociálna poisťovňa preskúma trvanie invalidity alebo čiastočnej invalidity podľa zákona účinného do 31. decembra 2003, ak tento zákon neustanovuje inak, a rozhodne o trvaní nároku na výplatu invalidného dôchodku alebo čiastočného invalidného dôchodku v sume určenej podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 vrátane zvýšenia dôchodku prislúchajúceho podľa zákona účinného od 1. januára 2004, ak sa v takto určenej sume vypláca po preskúmaní trvania invalidity podľa § 263 ods. 2 zsp účinného do 18. júla 2006 a trvá nárok na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31. decembra 2003.

Podľa § 263a ods. 5 zsp ak poistenec uvedený v odsekoch 1 a 2 má nárok na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31. decembra 2003 a súčasne má nárok na výplatu invalidného dôchodku podľa zákona účinného od 1. januára 2004, vypláca sa invalidný dôchodok, ktorý je vyšší alebo najvyšší. Pri rovnakej sume týchto dôchodkov sa vypláca dôchodok, ktorý si poistenec zvolil. Dňom úpravy výplaty invalidných dôchodkov pre súbeh nárokov na ich výplatu zaniká nárok na invalidný dôchodok, ktorý sa nevypláca.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že navrhovateľka 14. augusta 2006 z dôvodu zhoršenia zdravotného stavu (cukrovka, vysoký krvný tlak, vysoký cholesterol, ischemická choroba srdca, Crohnova choroba, poškodená nervová sústava, poškodený malý mozog) sa domáhala priznania vyššie uvedeného dôchodku. Napriek povinnosti posúdiť jej podanie podľa obsahu odporkyňa prostredníctvom pobočky doteraz nevyzvala navrhovateľku na spísanie žiadosti o invalidný dôchodok (§ 186 ods. 3 zsp). Tento nedostatok v postupe odporkyne však nemôže byť na ťarchu navrhovateľky a preto odvolací súd vychádzal z toho, že navrhovateľka si uplatnila nárok na priznanie invalidného dôchodku podľa zák.č. 461/2003 Z.z. dňom 14. augusta 2006. Vzhľadom na túto skutočnosť mala potom odporkyňa po spísaní žiadosti o invalidný dôchodok (§186 ods. 4 zákona) postupovať v súlade s § 263a ods. 1 c/ zsp a rozhodnúť najskôr o trvaní nároku na výplatu čiastočného invalidného dôchodku od prvého preskúmania trvania čiastočnej invalidity podľa § 263 ods. 2 zsp t.j. od 10. decembra 2005. Následne na základe žiadosti o invalidný dôchodok zo 14. augusta 2006 mala posúdiť mieru schopnosti navrhovateľky vykonávať zárobkovú činnosť len podľa § 71 zákona, rozhodnúť o nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 zsp ku dňu, ku ktorému navrhovateľka o invalidný dôchodok žiadost'ou zo 14. augusta 2006 mala v úmysle žiadať; súčasne v súlade s § 263a ods. 5 zsp porovnať výšku invalidného dôchodku podľa zák.č. 461/2003 Z.z. s výškou čiastočného invalidného dôchodku priznaného podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 vrátane zvýšení a pri súbehu nárokov na čiastočný invalidný dôchodok a nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 zsp rozhodnúť o nároku na výplatu čiastočného invalidného dôchodku podľa zákona účinného do 31. decembra 2003 alebo nároku na výplatu invalidného dôchodku podľa zákona účinného od 1. januára 2004, a to odo dňa, od ktorého navrhovateľke nárok na invalidný dôchodok podľa zákona č. 461/2003 Z.z. vznikol.

S ohľadom na uvedený postup je rozhodnutie odporkyne z 24. mája 2007 nepreskúmateľné, lebo z neho nie je z neho zrejмый spôsob výpočtu invalidného dôchodku

podľa zák. č. 461/2003 Z.z., najmä či a z ktorých kalendárnych rokov sa určil priemerný osobný mzdový bod.

Spôsob výpočtu invalidného dôchodku, na ktorý vznikol nárok podľa zákona o sociálnom poistení je upravený predovšetkým v § 73 v spojení s § 63 tohto zákona.

Podľa § 79 ods. 1,2 zák.č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom do 31. júla 2006 suma starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku a invalidného dôchodku poistenca, ktorý poberá alebo poberal niektorú z týchto dôchodkových dávok, sa nesmie určiť z nižšieho priemerného osobného mzdového bodu, než ktorý bol poistencovi určený na výpočet predchádzajúcej dôchodkovej dávky.

Ak predchádzajúca dôchodková dávka bola vypočítaná podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, určí sa osobný mzdový bod podľa § 62 za každý kalendárny rok patriaci do zárobkovo najlepších kalendárnych rokov v rozhodujúcom období, z ktorých bol určený priemerný mesačný zárobok na výpočet predchádzajúcej dôchodkovej dávky. Priemerný osobný mzdový bod sa určí za týchto päť kalendárnych rokov a upravuje sa podľa tohto zákona. Ak bol priemerný mesačný zárobok určený z nižšieho počtu kalendárnych rokov, priemerný osobný mzdový bod sa určí z tohto nižšieho počtu kalendárnych rokov. Ak hrubý zárobok bola pevne určená suma, osobný mzdový bod sa určí ako podiel pevne určenej sumy, ktorá platí ku dňu vzniku nároku na predchádzajúcu dôchodkovú dávku a jednej dvanástiny všeobecného vymeriavacieho základu za kalendárny rok, v ktorom vznikol nárok na dôchodkovú dávku.

Ustanovenie § 79 ods. 2 zsp treba vykladať v kontexte s § 79 ods. 1 zsp. Odporkyňa mala preto priemerný osobný mzdový bod zisťovať tak podľa § 63 zsp ako aj podľa § 79 ods. 2 uvedeného zákona a pre určenie výšky invalidného dôchodku mala použiť priemerný osobný mzdový bod, ktorý je vyšší.

Odvolačí súd z vyššie uvedených dôvodov rozsudok krajského súdu, ktorým potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo X. z 24. mája 2007, zmenil v súlade § 250ja ods. 4 v spojení s § 250l ods. 2 OSP a rozhodnutie odporkyne z 24. mája 2007 podľa § 250q ods. 2 OSP zrušil a vrátil odporkyňu na ďalšie konanie, v ktorom je viazaná právnym názorom najvyššieho súdu (§ 250ja ods. 5 OSP).

V ďalšom konaní bude úlohou odporkyne postupovať v naznačenom smere, zabezpečiť spísanie žiadosti o invalidný dôchodok, na ktorý navrhovateľka uplatnila nárok 14. augusta 2006, posúdiť jej zdravotný stav a invaliditu podľa § 71 zákona ku dňu, od ktorého žiada o priznanie invalidného dôchodku a o zvýšenie sumy invalidného dôchodku, pričom pri novom posúdení vezme do úvahy aj námietky navrhovateľky jednak voči osobe posudkovej lekárky pobočky Sociálnej poisťovne v Prešove ako aj samotnému posúdeniu jej zdravotného stavu vznesené v priebehu súdneho konania a prihliadne aj na novšie lekárske nálezy. Až na takom základe bude môcť o nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 zákona, resp. o sume invalidného dôchodku podľa § 263a ods. 1 a 5 rozhodnúť znovu.

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku v súlade s § 224 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 1 OSP, lebo účastníci náhradu trov konania nežiadali.

**P o u č e n i e:** Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok .

V Bratislave 25. septembra 2008

**Anna Žáková, v.r.**  
**predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia:

Dagmar Falbová